

[Wihjelm]

skrækning i pleje- og åndssvagesektoren? Har man ikke sat industrihensynet i højsædet, når man stikker piben ind med hensyn til de giftige farvestoffer, når man lukker øjnene for, at svineproduktionen er svinet til med antibiotika og nervemedicin, når man passivt ser til, mens forureningen med kvik-sølv, med ikke nedbrydelige plastprodukter, med sulfopræparater, med kræftfremkaldende farvestoffer osv. osv. forøges? Når regeringen så sent som i går har gentaget, at den går ind for atomkraftværker, når sikkerhedskravene omkring A. P. Møllers profitjagt i Nordsøen er lig nul, når DUC har regeringens velsignelse til afbrænding af energi for 100 mill. kr. på Danfeltet i indeværende år, når Kemisk Værk Køge og Cheminova stadig betragtes som respektable foretagender, mens den, der har fået 500 kr. for meget fra et bistandskontor, straffes for socialt bedrageri, så virker det helt urimeligt at antyde, at regeringen ikke sætter industrihensynet forud for alt andet.

Og hvad er indkomstpolitikken og hele den økonomiske planlægnings forudsætning om 170.000 arbejdsløse andet end det mest imødekommende svar på det krav, industribaronerne rejser på side 85 om, at prisen på arbejdskraft skal holdes nede gennem mindre efterspørgsel efter arbejdskraft, altså en omskrivning af kravet om massearbejdsløshed. Det er ikke retfærdigt så meget som at antyde, at socialdemokratiet og dets forligspartier har manglet forståelse for dette krav.

Debatoplægget beskriver prisværdigt klart, hvad der er nødvendigt for at få det privatkapitalistiske system til at halte videre. Vi er som sagt i det væsentlige enige i denne analyse og er derfor modstandere af dette system, men for dem, der ser det som deres opgave at administrere kapitalismen, er der ingen vej udenom. De kan have andre forestillinger, de kan stritte imod, de kan tage forbehold, som de har gjort det her i dag, men de opstillede krav vil melde sig som nødvendige betingelser, og betingelserne vil blive opfyldt af den simple grund, at ellers kan dette system slet ikke fungere. Det kan det ikke alligevel, men det er en anden sag, og her er vi nok uenige med fristilens forfattere, formoder jeg. Det kan kun blive en formodning, for de undgår omhyggeligt at se så langt frem og at gå dette lag dybere i deres analyse.

De spørger sig ikke, hvem det er, de skal afsætte deres produktionsvækst til, når den danske befolknings købekraft skal reduceres. De spørger sig ikke, hvor det er, de skal udvide eksporten og udkonkurrere importen, når alle andre kapitalistiske lande desperat forsøger at gøre præcis det samme, og når de alle har dundrende betalingsunderskud, undtagen Japan, som til gengæld bestemmer det løn-, produktivitets-, stress-, forurenings- og selvmordsniveau, som skal gælde for den handelskrig, de ser som løsningen.

De vægrer sig ved at erkende, at den voldsomme ekspansion af den offentlige sektor og af byggesektoren fra 1960 til 1973 var den væsentligste dynamo bag den såkaldte højkonjunktur, og at uden denne ekspansion var krisen blot kommet tidligere. Og de lukker forståeligt nok øjnene for, at deres anvisninger på, hvordan man skal accelerere systemet ud af stagnationen, med usvigelig sikkerhed accelererer det ind i den næste dybtgående globale krise, grundlagt på præcis samme måde, som den nuværende krise er grundlagt: på overakkumuleringen af kapital under den foregående højkonjunktur.

Nå ja, de nævner lige på side 85, at der er nogle, som forsøger at anskue problemerne i en større sammenhæng. Jeg citerer: »Der er dem, der beskriver problemet som et udslag af »kapitalismens krise«.« Hvorpå det totalt afvises i én eneste sætning, som blot fastslår, som det jo hedder, når den slags folk postulerer noget, at »vor dominerende vanskelighed er af dansk hjemmeavl«. Færdig. Det er alt, hvad de har at sige i anledning af, at England og Sverige og Vesttyskland og Frankrig og Italien og Belgien og Holland og USA, at hele den kapitalistiske verden stikker i fundamentalt samme krise. »Dansk hjemmeavl«! – Hvis ikke det er provinsiel stupiditet!

Der var mange andre ting i oplægget, som fortjente en kommentar. Der er hele det grotesk-komiske afsnit, som begynder side 15, og som har den ufrivilligt komiske overskrift: »Set med samfundets øjne«.

Der er alle de floskler, man troede oplidt for årtier siden. Side 24 om »det frie forbrugsvalg«, »det frie beskæftigelsesvalg«, »det frie produktionsvalg«. Side 16 og andre steder, hvor al privatkapitalistisk produktion karakteriseres som produktion af »fornødenheder«, visse steder endda forstærket til